

Dosarul nr. 2ra-1083/22
2-20118317-01-2ra-08082022

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud. I. Volcovișchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. D. Fuienco, A. Mironov, L. Caraianu)

ÎNCHEIERE

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ludmila Manea, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Manea împotriva Inei Ciobanu, Diane Spătărel și Alexei Lungu, intervenienți accesorii Inspectoratul de Poliție Cimișlia, Elena Covali, Daniel Radu, Nina Soga și Inspectoratul General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respins apelul declarat de Ludmila Manea, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu și a fost menținută hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central,

constată:

La data de 25 septembrie 2020, Ludmila Manea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inei Ciobanu, Diane Spătărel și Alexei Lungu cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de 23 mai 2020, Ina Ciobanu a depus plângere la Inspectoratul de Poliție Cimișlia, prin care a acuzat-o că la 23 mai 2020, în curtea casei din str. Ștefan cel Mare 100, în prezența martorilor Alexei Lungu și Diana Spătărel, a înjurat-o cu cuvinte murdare, adică prin vorbe i-a lezat onoarea și demnitatea.

A menționat că prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04813716 din 08 iunie 2020, a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, fiind sancționată cu amendă în mărime de 10 u.c., ce constituie 500 de lei. Nefiind de acord cu decizia agentului constatator, la

19 iunie 2020 a contestat-o în instanța de judecată. Prin hotărârea din 04 august 2020 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, a fost admisă contestația și au fost anulate procesul verbal cu privire la contravenție nr. MAI04813716 din 08 iunie 2020 și decizia de sancționare din aceeași dată, cu încetarea procesului contravențional pornit în privința ei, pe motiv că nu există faptul contravenției, pentru care a fost învinuită.

Reclamanta a invocat că Ina Ciobanu, cu suportul pârâților Diana Spătărel și Alexei Lungu, deși au fost preîntâmpinați de răspundere penală sub semnătură conform art. 313 din Codul penal, au răspândit despre ea informații ce nu corespund realității, fapt ce îi lezează onoarea și demnitatea. Pârâții nu și-au cerut scuze pentru acuzațiile nefondate și ca urmare a acțiunilor ilegale și amorale ale acestora, starea ei emoțională a fost dezechilibrată, periodic acuză dureri de cap, are reacții psihoemoționale, sub formă de neliniște, neîncredere în forțele proprii, nesiguranță, reactivitate afectivă care perturbă calmul, are permanent o stare de disconfort sufletesc, este mereu cu psihicul încordat la maxim, nu poate lucra în regim normal ca mai înainte, fapt ce o deranjează foarte mult. La fel, pârâții i-au creat o imagine negativă, astfel, mulți locuitori ai or. Cimișlia nejustificat au început să o vorbească de rău, se uită la ea cu dispreț, unii nu se mai salută cu ea.

Ludmila Manea și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 16, 19, 21, 1998, 2036, 2037, 2038 din Codul civil și ale art. 32 alin. (2) din Constituția RM, solicitând încasarea din contul pârâților cu titlu de prejudiciu moral a câte 50 000 de lei de la fiecare, în total 150 000 de lei, obligarea pârâților să restabilească situația anterioară încălcării dreptului reclamantei la o reputație ireproșabilă, cerându-și scuze public de la aceasta, încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii Inspectoratul de Poliție Cimișlia, Elena Covali, Daniel Radu, Nina Soga și Inspectoratul General al Poliției.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La 01 octombrie 2021 Ludmila Manea, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, a fost respins apelul declarat de Ludmila Manea, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu și a fost menținută hotărârea din 29 septembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că pentru antrenarea răspunderii delictuale, este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii, se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

Respectiv, Curtea de Apel Comrat a concluzionat că instanța de fond corect a constatat că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală desdăunare. În termenii Convenției Europene a Drepturilor Omului, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție

echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Prin urmare, în speța dată, hotărârea din 04 august 2020 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, prin care a fost admisă contestația înaintată de către Ludmila Manea și a fost încetat procesul contravențional, constituie o satisfacție echitabilă pentru aceasta.

Instanța de apel a constatat că nu sunt întrunite condițiile pentru stabilirea abuzului pârâților în realizarea drepturilor constituționale ale Ludmillei Manea, luând în considerație și faptul că martorii Diana Spătărel și Alexei Lungu, fiind obligați de a se prezenta la Inspectoratul de Poliție Cimișlia, au depus declarații corespunzătoare. Astfel, în cazul în care Ludmila Manea a considerat că mărturiile depuse de Diana Spătărel și Alexei Lungu sunt mincinoase și nu corespund adevărului, urma să adreseze o plângere la Inspectoratul de Poliție Cimișlia privind tragerea la răspundere penală a acestora. Mai mult ca atât, faptul că o mărturie este mincinoasă urmează a fi stabilit de instanța de judecată printr-o hotărâre definitivă în cadrul unui dosar penal.

La data de 25 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Ludmila Manea, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept procedural și nu s-au expus asupra probelor prezentate în susținerea acțiunii, contrar prevederilor art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

Reprezentantul recurente consideră că este eronată concluzia instanțelor de judecată precum că încetarea procesului contravențional reprezintă o satisfacție echitabilă, deoarece intimații, prin declarații mincinoase, au încălcat drepturile și interesele legitime ale Ludmillei Manea, inclusiv dreptul la o reputație ireproșabilă.

Totodată, în cererea de recurs Ludmila Manea, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, a solicitat examinarea recursului în prezența participanților la proces în conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului se decide fără prezența participanților la proces sau a reprezentanților acestora, prin emiterea unei încheieri nemotivate despre care se face o mențiune pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Iar, potrivit art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul declarat admisibil se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În sensul normelor de drept procedural citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea cu privire la examinarea recursului în prezența participanților la proces, deoarece prevederile art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă stipulează expres că asupra admisibilității recursului se decide fără prezența participanților la proces sau a reprezentanților acestora, prin emiterea unei încheieri nemotivate despre care se face o mențiune pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la data de 05 mai 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa Ludmilei Manea și a avocatului Valeriu Stănescu la data de 24 iunie 2022, fiind recepționată de către ultimii la 29 iunie 2022 (f.d. 36, 39, 42 volumul II).

Astfel, recursul, declarat la 25 iulie 2022, este în termen.

La data de 08 august 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 63, 65-68, volumul II), însă, intimații nu și-au valorificat dreptul respectiv și nu au depus referință.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ludmila Manea, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevelopativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Ludmila Manea, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ludmila Manea, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Ludmila Manea, reprezentată de avocatul Valeriu Stănescu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic